

Прокопенко П.*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ

Annotation: The analyze of state of human rights during combating terrorism and the definition of main problems arising during it are given in that article.

За визначенням Генерального секретаря ООН Кофі Аннана, «тероризм - це глобальна загроза з глобальними наслідками, за своїм характером він є викликом засадничим принципам права, порядку, прав людини і мирного врегулювання спорів, які лежать в основі утворення ООН. Тому боротьба з тероризмом відповідає інтересам не лише держав і міжурядових установ, а й громадянського населення на місцевому, національному і глобальному рівнях».

Логіка розвитку світової цивілізації свідчить, що найпершою умовою боротьби з тероризмом є дотримання прав людини, зафіксованих у Загальній Декларації прав людини. А обов'язком цивілізованого світу в разі їх порушення є захист свободи й створення умов для виживання людини.

Великою спокусою для країн, що зіткнулися на власному досвіді з терором, стає масована атака на тероризм, яка може відсунути на задній план правові гарантії, що постають у демократичній державі над усе. Багато країн світу ухвалили законодавство щодо боротьби з тероризмом, а це, своєю чергою, значно обмежило основні права людини.

Суспільство погодилося з тим, що заради власної безпеки треба поступитися певними свободами. Зараз ця ідея набула розголосу: дискусії точаться навколо таких прав, як недоторканність приватного життя, житла та таємниця листування.

Міжнародна система захисту прав людини, створена самими урядами, перебуває під безпрецедентним навантаженням. Комісія ООН з прав людини - найбільший світовий форум з прав людини - постійно піддається нападкам з боку урядів. Механізм моніторингу прав людини міжнародними експертами перевантажений і зазнає постійного політичного тиску. Рада Безпеки не вживає належних заходів щодо захисту цивільних у збройних конфліктах.

Обмін інформацією між таємними службами та поліцією став звичним явищем. Серед основних способів, які дають змогу завчасно виявити злочин, - відео та аудіо спостереження, складання повного реєстру громадян, залучення довірених осіб тощо. У цьому контексті слід акцентувати увагу на словах зі звернення Генерального секретаря ООН Кофі Аннана до Ради Безпеки ООН від 18 січня 2002 року: «Нам потрібні пильність у запобіганні терористичним актам та твердість в їх засудженні і покаранні, однак при цьому жодним чином ми не маємо поступатися іншими ключовими пріоритетами, такими як права людини».

Держава має використати весь наявний арсенал правових засобів, які є в її розпорядженні, аби запобігти терористичній діяльності, але вона не може вдаватися до заходів, що підривають її власні фундаментальні цінності, які вона покликана захищати. Якщо дер-

*Студент V курсу спеціальності «Міжнародні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Науковий керівник: к.і.н., доц. Шинкаренко Т.І.

жава діятиме в такий спосіб, вона ризикує потрапити в ту саму пастку, яку тероризм розставляє для демократії та правової держави.

Повагу до прав людини в жодному разі не можна розглядати як перешкоду на шляху ефективної боротьби з тероризмом. Поєднання імперативів захисту суспільства та захисту прав і основних свобод цілком можливе.

Джерела:

1. Тероризм и права человека – по инициативе ЮНЕСКО <http://www.unesco.org/bpi/rus/pdf/04-39-Russe.pdf>
2. Защита прав человека и основных свобод в условиях борьбы с терроризмом <http://www.hri.ru/docs/?content=file&id=377>
3. Прощайте, права человека http://www.alx.lv/?lang=1&page=fullstory&id_article=39
4. Борьба с терроризмом и права человека <http://www.hrw.org/legacy/russian/backgrounders/2003/usa/>
5. С терроризмом нельзя бороться террористическими методами <http://antiterror.ru/library/smi/174595290>